

POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

Jméno a příjmení diplomanta: VLADIMÍRA ZEMKOVÁ, DiS
Studijní obor: Rehabilitační péče o postižené děti, dospělé a staré soby
Oponent diplomové práce: PhDr. Ing. Pavel Novák
Katedra: Katedra sociální práce a sociální politiky
Název diplomové práce: Geneze společensko – profesního statusu zdravotní sestry

Volba tématu:

1. Aktuální
2. Užitečné a prospěšné
3. Standardní
4. Neobvyklé

Cíl práce a jeho naplnění:

1. Vhodně zvolený cíl, který byl naplněn
2. Vhodně zvolený cíl, který byl částečně naplněn
3. Vhodně zvolený cíl, který nebyl naplněn
4. Nevhodně zvolený cíl

Struktura práce:

1. Originální – zdařilá
2. Logická – systémová
3. Logická – tradiční
4. Pro dané téma tradiční
5. Pro dané téma nevhodná

Práce s literaturou:

1. Vynikající, použity dosud neběžné prameny
2. Velmi dobrá, použity nejnovější dostupné prameny
3. Dobrá, běžně dostupné prameny
4. Slabá, zastaralé prameny

Vybavení práce (data, tabulky, grafy, přílohy):

1. Mimořádné, funkční
2. Velmi dobré, funkční
3. Odpovídá nutnému doplnění textu
4. Nedostačující

Přínosy diplomové práce:

1. Originální, inspirativní názory
2. Ne zcela běžné názory
3. Vlastní názor argumentačně podpořený
4. Vlastní názor chybí

Uplatnění diplomové práce v praxi a ve výuce:

1. Práci lze uplatnit v praxi
2. Práci lze uplatnit ve výuce
3. Práci nelze příliš využít ani v praxi ani při výuce

Formální stránka:

1. Výborná
2. Přijatelná
3. Nevyhovující

Jazyková stránka:

1. Stylistika a) výborná
b) velmi dobrá
c) nevyhovující
2. Gramatika a) výborná
b) velmi dobrá
c) nevyhovující

Zásadní připomínky k diplomové práci:

2. mám tyto:

Mé připomínky se týkají téměř výhradně provedení šetření a míry naplnění stanovených cílů (viz příloha).

Další hodnocení:

Uvedená diplomová práce splňuje všechny požadavky na ni kladené. Autorka zpracovala zajímavé téma, jež má dostatečnou oporu v literatuře. Zejména práci s uvedenou literaturou považuji za velmi dobrou, teoretická část práce čtenáři zevrubně objasní zásadní myšlenky vztahující se k danému tématu. A právě v deskripci stavu vidím hlavní přínos této diplomové práce.

Praktická část práce operuje dle autorky sociologickým, kvantitativním výzkumem. Ke škodě své, celého šetření a potažmo celé práce se autorka pohybuje v rovině třídění prvního stupně a tak jí i čtenářům zůstává podstatná (a hlavní) část informací skryta. Jedná se o ty informace, které nám dávají odpověď na otázku: „Proč?“. Nicméně jsem srozuměn s tím, že k provedení takového šetření je potřeba speciálního počítačového programu a tím pádem licence k takovému programu (v českých podmínkách nejspíše SPSS for Windows, eventuálně jeho starší verze v MS DOS, SPSS PC+). Bohužel a ke škodě českého školství, ne každá škola či student tuto licenci vlastní. Pochopitelně, samotný program nestačí. Student se musí naučit s tímto programem pracovat a jeho výstupy interpretovat, což je záležitost na více než jeden semestr. Proto považuji celé toto šetření za jakýsi pokus o předvýzkum, otestování terénu pro další a hlubší zkoumání. Oceňuji snahu autorky uchopit téma práce tímto způsobem a navrhuji klasifikaci 3, v závislosti na ústní obhajobě. Mé připomínky k samotnému šetření jsou uvedeny na zvláštním listu.

Práce splňuje základní požadavky kladené na tento typ prací, a proto ji doporučuji k ústní obhajobě:

1. ano
2. ne

Navrhovaná klasifikace:

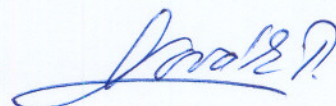
1. výborně
2. velmi dobře
3. dobře
4. nevyhověl

Otázka k ústní obhajobě práce:

Proč byly vybrány k šetření lokality Praha – Východ a Praha – Západ?

Datum: 12. 5. 2007

Podpis oponenta diplomové práce:

Připomínky, poznámky a otázky k samotnému šetření

Z jakého důvodu byly vybrány lokality Praha – Východ a Praha – Západ? Je proto nějaký speciální důvod? V práci chybí zdůvodnění lokality výběru. Poznámka: A nebyla by vhodná komparace těchto lokalit ve výzkumu jako určité doplnění (není to sice účelem šetření, ale proč toho nevyužít)?

V metodologickém postupu (str. 49) autorka uvádí, že v dotazníku je 33 otázek, což je pravda, v záhlaví samotného dotazníku je však respondentům oznamováno, že dotazník má 31 otázek.

K samotnému dotazníku:

Otázka č. 1 – věk respondenta – je otevřená, což se tak často nepoužívá, spíše se nabídnou kategorie, neboť je to osobní otázka (ale budiž, záleží na výzkumníkovi). V části diskuse (str. 65) však autorka již mluví o tom, že „...sestry zatrhávaly pouze příslušnou věkovou kategorii...“ (?)

Otázka č. 5 – nejvyšší dosažené vzdělání – v diskusi (str. 65) je interpretován jako *potěšující* fakt, že 4 sestry měly VŠ vzdělání. Ale otázka (když už) měla být směřována po tom „Jaké VŠ vzdělání, jakého směru?“ Je trochu zarážející, *proč* vysokoškolačka vykonává práci určenou středoškolačkám či absolventkám se specializací (Dis.). Z uvedeného se nedozvím, *jakého* vzdělání která sestra dosáhla a *proč* např. absolventka speciální pedagogiky pracuje na ARO fakultní nemocnice v ..... Zde chybí právě další otázky a třídění 2 – 3 stupně, které nám odhalí odpověď na otázku: „Proč?“¹

Proč jsou u koláčových grafů popisky a je to ještě jednou popsáno v textu? To je nadbytečné a svádí to k myšlence, že autorka účelově plýtvala místem k naplnění povinného počtu stran. Grafy jsou zcela jasné a právě že se jedná o třídění prvního stupně, není třeba ještě jednou objasňovat dosažené výsledky.

Otázka č. 8 – „...považujete povolání zdravotní sestry za prestižní?“ Chybí rozvedení otázky, abychom věděli *proč* ano, *proč* ne.

Otázka č. 10 – Zde se jedná o tzv. „dvouhlavňovou otázku“ (v literatuře např. M. Disman, Praha, Karolinum, 1993). Co když respondenta práce baví, ale pocit osobního uspokojení nepřináší? Nebo naopak? – zde je nutno přesně určit, po čem se ptáme.

Otázka č. 12 – dtto

Otázka č. 15 – Máte možnost rozhodování? *O čem? Kde? Doma, nebo na pracovišti?* Zřejmě to autorka a většina dotazovaných chápe, že otázka je směřována po rozhodování na pracovišti. Ale otázka by měla být směřována na *míru rozhodování* (Laický příklad: Je rozdíl rozhodnout o tom, zda vyměním pacientovi ložní prádlo dnes či to počká do zítra; a tím, zda ho přestěhuji na jiný pokoj, nasadím mu léky proti bolesti, eventuálně některé léky vysadím.)

Otázka č. 16 – Máte možnost vzdělávat se? *Kde? Kdy? Jak?* Po práci soukromně (např. chodit na výuku cizího jazyka), nebo specializační kurzy při práci? Zde je třeba více specifikovat. Autorka zcela určitě ví, na co se ptá. Ale ví to i každý z dotazovaných respondentů?

Otázka č. 17 – doplnil bych „...u vás na pracovišti týmová práce?“

¹ Ale postrádám zde otázku po náboženství, příslušnosti k nějaké církvi a víře obecně. Zde a u všech pomáhajících profesí je tato otázka velmi důležitá. Jedná se přeci o službu člověku a ta „...je vlastně službou Bohu...“, jak píše sama autorka na str. 12... Příslušnost k některé z církví či víra obecně by nám opět velmi pomohla při hledání odpovědi *PROČ?* Zcela určitě hledání vzájemných souvislostí s odpověďmi na otázky 6,9,10,14,26,32 ....

OSOBNÍ ŽIVOT

Otázka č. 19 - Skoro klasická chyba(y) – jednak dvouhlavňová otázka, **jednak velmi osobní** otázka, špatně postavená – spíše škála: ženatý/vdaná, rozvedený(á), svobodný (á). Tuto otázku bych pak přesunul do identifikačních otázek.²

Otázka 20 a) – Nevidím důvod, proč by neměli respondenti vyplňovat otázku č. 26 a hlavně č. 27? Co např. zdravotní sestra, která má dítě a další dítě čeká (či uvažuje o tom, že se pro něj např. do roka s mužem rozhodnou).

Otázka č. 20 b) – Zde může respondent pokračovat už otázkou č. 24.

Otázka č. 20 c) – opět velmi osobní, špatně položená a dvouhlavňová – Co když respondentu děti mít chce, ale nemůže je mít? A nebo naopak je mít může, ale nechce? Dále je nelogické začínat až otázkou č. 28, může přece začít otázkou č. 27.

Otázka č. 21. – Jak dlouho jste byla na mateřské dovolené? Zde si nejsem jist, zda je skutečně myšlena mateřská dovolená daná zákonem či doba, po kterou byla matka s dítětem doma (rodičovská dovolená, popř. delší doba).

Otázka č. 23 – připomínka se týká škály odpovědí: Co když jsou děti ve škole (za f)) a zároveň jsou již velké (za g))? A co to znamená „velké děti“?

Otázka č. 24 – drobná připomínka : Doplnit do textu otázky – Kdy myslíte, že je *pro ženu* dobrý věk na to mít první dítě?

Otázka č. 26 – Otázka je gramaticky špatně (zřejmě překlep): „Chtěla byste se po rodičovské dovolené do zaměstnání jako zdravotní sestra anebo ve zcela jiném oboru?“ Gramaticky správně a logičtěji zní: „*Chtěla byste se po rodičovské dovolené vrátit do zaměstnání jako zdravotní sestra (event. na pozici zdravotní sestry) anebo začít pracovat v jiném oboru?*“

A stejně tak odpovědi nejsou logicky položeny dobře (určitě ne – *vrátit na pozici zdravotní sestry*), ale to zřejmě vyplývá z gramaticky špatné otázky.

Otázka č. 28 – opět dvouhlavňová otázka, manžel může mít na starosti pouze výchovu dětí (např. vše, co se týká školní docházky), ale přípravu jídla, úklid domácnosti je zcela na ženě. Odpovědi bych též položil jinak (jednoduchá škála).

Otázka č. 29 – opět odpovědi, které nezahrnují všechny možné varianty – zde spíše položit jako otevřenou otázku.

Otázka č. 30 – znovu dvouhlavňová (např. může mít pocit viny vůči dětem, vůči partnerovi ne), i zde se jedná o dost osobní otázku, spíše jí položit jinak a jako více doplňujících se otázek.

Otázka č. 31 – dvouhlavňová (má čas na koníčky (např. malování keramiky), ale už nemá čas na přátele (třeba spolužačky ze školy), spíše položit jinak, opět v baterii.

Otázka č. 32 – Může být, ale celou odpověď nalezneme, když položíme více otázek k tématu osobní spokojenosti.

Kvituji s povděkem iniciativu autorky zahrnout do šetření poměrně rozsáhlou část problematiky (profesní kariéru, rodinný život...). Nicméně, berme to jako první pokus o jakýsi předvýzkum, zda jsou námi požadovaná data ve zkoumané populaci vůbec dostupná. Toto autorka splnila a proto jsem zastáncem shovívavosti v hodnocení. Jde přece jenom o školní práci a ne o skutečný výzkum. Na závěr bych chtěl připomenout jednu zkušenost, kterou doporučují zkušení výzkumníci: Je dobré si dát dotazník „odsouhlasit“, posoudit kolegy z akademické obce a i třeba laickou veřejností. Důvod je prostý – víc hlav více ví, více vidí. Chyby nám neviditelně snadno odhalí kolega, známý. Tato časově nenáročná operace nám v našem bádání velmi pomůže.

² Identifikační otázky a sociodemografická charakteristika respondenta (věk, bydliště a např. dosažené vzdělání...) se zpravidla používají na konci dotazníku. Naopak, v americké praxi se někdy tyto otázky přesouvají na začátek dotazování. Záleží na autorovi a typu šetření.